



**ZAPOZNANIE  
Z GŁÓWNYMI SPOSOBAMI  
MIERZENIA CZASU**

**MARZENA  
KĘDRA**

## **SCENARIUSZ LEKCJI**

**Program nauczania edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej**

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach  
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

**WARSZAWA 2019**

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik  
Recenzja merytoryczna – dr Anna Kienig  
dr hab. Małgorzata Głoskowska-Sołdatow  
Agnieszka Ratajczak-Mucharska  
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019  
Ośrodek Rozwoju Edukacji  
Aleje Ujazdowskie 28  
00-478 Warszawa  
[www.ore.edu.pl](http://www.ore.edu.pl)

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).  
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

## Tytuł lekcji

Zapoznanie z głównymi sposobami mierzenia czasu

## Cele

Uczeń:

- poszukuje informacji z wykorzystaniem różnych źródeł,
- dokumentuje własne spostrzeżenia,
- wykorzystuje czas przeznaczony na wykonanie zadania.

## Metody/techniki

według Czesława Kupisiewicza oraz metody aktywizujące:

- oparte na słowie (werbalne): opowiadanie, dyskusja,
- oparte na obserwacji (oglądowe): pokaz z elementami przeżycia,
- oparte na działalności praktycznej uczniów: wykonanie zadań,
- aktywizujące, np.: sytuacyjna.

## Formy pracy

a. zbiorowa, b. grupowa, c. indywidualna, d. w parach.

## Środki dydaktyczne

kartki z podkładkami do zapisania notatek, ołówki, zegarki, aparat fotograficzny, kamera, dyktafon.

## Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Nauczyciel przedstawia uczniom cel zajęć.
2. Zabawa rozwijająca percepcję słuchową „Gdzie jest zegar?”.
  - Dzieci siedzą w kręgu. Ochotnik wchodzi do środka koła i zakrywa oczy. Prowadzący zabawę nakręca budzik i stawia go za plecami jednego z uczestników. Zadaniem osoby siedzącej w środku koła jest wskazanie ruchem ręki, z której strony słyszy dźwięk zegarka.
3. Nauczyciel proponuje dzieciom spacer, poszukają zegarów na terenie szkoły i w najbliższej okolicy.
 

Zachęcamy dzieci do wypowiedzi:

  - czy ktoś widział zegar w najbliższym otoczeniu? Gdzie? (na dworcu kolejowym, w sklepie, przychodni lekarskiej, na poczcie, na wieży kościoła, w kinie, teatrze...). Uczniowie wymieniają miejsca, w których można je zobaczyć.
  - Wspólnie ustalamy trasę spaceru i wybieramy się tam, dokumentując napotkane zegary.
4. Wyjście w teren. Dzieci zabierają ze sobą kartki, ołówki do zrobienia notatek (rysunków, szkiców). Zabieramy aparat fotograficzny (chętni uczniowie będą mogli

robić zdjęcia, nagrać filmik). Podczas wyjścia będziemy mierzyć czas spaceru, a w tym zadaniu pomagać nam mogą asystenci – uczniowie, którzy potrafią odczytać i wyliczyć upływający czas.

5. Spacer po najbliższej okolicy. Zachęcamy do robienia dokumentacji. Przypominamy asystentom, aby zmierzili czas tego spaceru.
6. Po powrocie do klasy rozmawiamy na temat zgromadzonej na spacerze dokumentacji. Asystenci prezentują wyniki swoich pomiarów.
7. Rozmowa nt. czasu:
  - czy warto było przeznaczyć czas na ten spacer? Czy nie był to czas „stracony”?
  - Czy uczniowie znają inne określenia lub powiedzenia związane z pojęciem „czas”?

Odpowiedzi zapisujemy na plakacie i uzupełniamy go innymi znanymi określeniami (np. „zdążyć na czas”; „co jakiś czas”; „szkoda czasu”; „czas szybko leci”; „czas płynie”; „nie zatrzymasz czasu”; „przemija czas”; „komu w drogę, temu czas”),

8. Praca uczniów przy stolikach oznaczonych hasłami „Spacer po szkole” i „Spacer po okolicy”. Zgromadzoną podczas spacerów dokumentację uczniowie eksponują na plakatach. Mogą przygotować i napisać tytuł plakatu, wyciąć swoje notatki (rysunki), zaplanować ich układ na papierze, przykleić.
9. Segregujemy nasze skarby. Zaproponuj, aby uczniowie wzięli do ręki przyniesione z domu zegarki i usiedli w kręgu. Zachęć, aby kolejno opowiedzieli o trzymanym zegarku – jaki jest jego rodzaj (czy jest to zegarek na rękę, budzik, zegar ścienny, kieszonkowy, zabawkowy...), kształt, jakie dźwięki wydaje, co ma na tarczy – cyfry czy kreski, ile ma wskazówek.

Pozwól, aby chętny uczeń pokazał wszystkim, w którą stronę obracają się wskazówki zegara. Zachęć innych, by to sprawdzili.

Poproś, aby uczniowie, wykorzystując obręcz, wspólnie dokonali klasyfikacji zegarów:

- zegarki naręczne,
- zegary wiszące na ścianie,
- zegary stojące,
- zegary na wieży (np. kościoła, ratusza, zamku...),
- zegarki zabawkowe.

Poproś o rozłożenie obręczy. Powiedz uczniom, aby położyli w nich zegary, kierując się zasadą: jeden rodzaj zegarków tylko w jednej obręczy. Zaproponuj, aby każdy stanął przy dowolnej obręczy. Tak powstałe zespoły otrzymują kartkę z zapisanymi zadaniami.

Zadania dla grup:

- Wybierzcie napis do swoich zegarów i połóżcie go nad obręczą.
- Policzcie, ile zegarków jest w waszej obręczy. Wynik zapiszcie cyfrą na kartce.
- Kartkę z zapisanym wynikiem połóżcie pod obręczą.

Przeczytaj zadania tym zespołom, w których nikt nie potrafi czytać.

10. Porównywanie liczebności zbiorów. Zapytaj wszystkich:

- W której obręczy jest najwięcej zegarków?
- W której obręczy jest najmniej zegarków?
- O ile więcej? Jak to obliczyć?

Kto potrafi, niech zapisze to działanie na kartce i pokaże (wy tłumaczy) kolegom/koleżankom.

11. Ocena koleżeńska. Powiedz uczniom, aby poruszając się zgodnie z ruchem wskazówek zegara, sprawdzili wykonanie zadań przez inne zespoły (czy napisy i miejsce ich położenia są prawidłowe, czy zapisy cyfrowe są prawidłowe). Poproś, aby przekazali sobie informację zwrotną.

### Komentarz metodyczny

Warto wcześniej sprawdzić, w jakich miejscach można zobaczyć zegary. Trzeba koniecznie poprosić uczniów, aby przynieśli różne zegarki z domu (mogą być też zepsute). W pracy z uczniem o SPE należy zwrócić uwagę na dostrzeżenie wysiłku podczas wykonywania zadań oraz podkreślać zaangażowanie. Należy stosować pozytywne wzmocnienia, podążać za zainteresowaniami dziecka, organizować proces dydaktyczny tak, aby było w nim miejsce na podejmowanie przez uczniów inicjatyw badawczych, obserwacji.